

ИЗВЕШТАЈ
О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав Комисије:

1. **др Николета Кукучка Стојановић**, професор струковних студија, Методика упознавања околине, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди - ментор
2. **др Данијела Радловић Чубрило**, професор струковних студија, Методика упознавања околине, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди - члан
3. **др Ангела Месарош Живков**, професор струковних студија, Педагошке и андрагошке науке, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди - члан

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: **Викторија, Недељко, Исидоровић**
2. Датум и место рођења, општина, држава: 14.03.1972., Минхен, Немачка
3. Студијски програм основних студија кандидат је завршио: у Кикинди
а) струковни васпитач деце предшколског узраста
4. Датум завршетка основних студија:
а) 08.07.2022.

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

**ИСПИТИВАЊЕ МОГУЋНОСТИ УСВАЈАЊА САДЖАЈА НА ТЕМУ ЖИВЕ ПРИРОДЕ КОД ДЕЦЕ
ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА**

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Рад на почетку приказује увод у задату тему, након чега следе 5 поглавља праћена закључком, литературом и прилогом.

У уводу је представљено да је упознавање деце са природом, њеним појавама и процесима важан задатак вртића и школе, који се у пракси може остварити на различите начине, кроз различите садржаје и у различитим контекстима. Зато је изузетно важно да се део васпитно-образовних садржаја предшколског програма реализује у природним срединама, што чини добру основу за развој адекватног односа деце према природној средини. Стручност и ауторитет васпитача игра значајну улогу у начину преношења знања, односно другим речима треба да знају да објасне деци зашто је важно да се понашају у складу са захтевима животне средине.

Прво поглавље приказује теоријске основе и подељен је на појединачна поглавља и то:

1. Жива и нежива природа - Упознавање природе и природног окружења изузетно је важно за развој свих аспеката личности детета. Природа, као извор, средство и циљ сазнања, најважнији је контекст људског развоја и еволуције. Како наводе поједини аутори у свом раду, дете од малих нову има искуства у додиру са природом, где са је највише доминантан принцип очигледности, што је од велике важности за стицање искуства код деце. Са друге стране деца предшколског узраста усвајају знања о природи, као прави дидактичко-методички пут, односно све појмове које усвајају посматрају на сликама, видео приказима, где се доводе у везу на менталном плану, односно помоћу симболичке структуре попут говора.

1.1. Жива природа - Живу природу чине људи, биљке и животиње. Заједничка особина свих живих бића је да расту, развијају се, хране, диши, размножавају се и умиру. У наставку рада приказани су садржаји живе природе (биљни свет, животињски свет и човек), као и значајност васпитача у васпитно-образовним активностима. Када је реч о самим активностима о усвајању знања живе и неживе природе, односно биљног и животињског света неопходно је да деца предшколског узраста праве основне разлике.

- 1.1.1. Биљни свет - Када је реч о упознавању деце са биљним светом, један од најчешћих предлога јесте кренути од оних ствари које су деци познате. Другим речима, деца млађег узраста праве разлику између воћа и поврћа, док деца старијег и предшколског узраста се већ упознају о основним деловима биљака. Поред разумевања основних делова сваке биљке, неопходно је деци објаснити како се биљка рађа, развој, расте и на крају увене.
 - 1.1.2. Животињски свет - Животиње су за разлику од биљака изграђене од ћелија груписаних ткива и имају органе за крвоток, кретање, чулне органе, за варење, излучивање, размену гасова, циркулацију, размножавање и нервни систем. Свака животиња је веома привлачна за децу, па они још пре поласка у забавиште, путем енциклопедија, филмова и непосредним показивањем, науче да разликују велики број животиња. Животињски свет је веома разноврстан. Задатак васпитача је да кроз непосредно искуство рада са које организује и разне начине његове прераде постигне да деца на елементарном нивоу разликују живу од неживе материје, што је услов за упознавање узрочно последичних односа и ослобађање дечијег мишљења да је човек творац и корисник свега видљивог.
 - 1.1.3. Човек - Човек или хомо сапиенс је живо биће које има високо развијен мозак способан за размишљање, говор, решавање проблема, самопосматрање. Приликом упознавања деце предшколског узраста са телом човека имамо за циљ да децу упознамо са следећим сазнањима:
Тело човека, карактеристични делови, органи и њихова функција; Здравствено образовање; Правилна исхрана
 - 1.2. Улога васпитача у упознавању деце са живом природом - Савремени притуп васпитно-образовног рада у предшколским установама првенствено представља компетентност васпитача да обезбеди стимулативну средину за учење. Једно од истраживања, имало је за циљ да идентификује проценом васпитача о најчешћим факторима који указују на њихову улогу у креирању подстицајне средине за рано учење у вртићу. Према усвојеним основама програма васпитања и образовања деце од 3 до 7 година, улога васпитача је: да ствара услове за квалитетан живот учење и развој деце тако што ће организовати физичку средину и организовати социјалну средину (начин груписања деце, временску организацију живота у установи и ван ње). Затим, да директно подстиче развој деце и учења тако што ће: пружити подршку, помоћ и информацију, договарати се и учествовати у заједничким активностима, кориговати поступке, понашања, пружити деци повратне информације за које су питали, организовати и прилагодити активност у скалу са дечијим способностима.
2. Примери добре праксе- приказ пројекта на тему Инсекти.

Треће поглавље чини методологија истраживања која обухвата проблем, предмет, циљ, задаци и хипотезе истраживања. Поред тога су представљене методе, технике, инструменти и варијабле истраживања. На основу наведених чињеница у самом уводу рада, проистиче формулација проблема која се може дефинисати кроз следећа питања: На који начин деца овладавају појмовима живе природе? Шта од материјала васпитачи најчешће користе при упознавању деце предшколског узраста са појмовима живе природе?

У раду су постављени следећи задаци истраживања:

- Утврдити ставове васпитача о значају усвајања појмова живе природе код деце
- Утврдити ставове васпитача о значају усвајања појмова живе природе као темељ за даљи когнитивни развој
- Утврдити ставове васпитача о важности дечије улоге као активних учесника у активностима везаних за упознавање са живом природом
- Утврдити ставове васпитача о улози родитеља као активних учесника у реализацији пројектних активности о живој природи

Истраживање је реализовано емпиријско-неексперименталном методом, односно истраживањем постојећег стања без мењања истог. Резултати истраживања су представљени методом теоријске анализе и дескриптивном методом док је инструмент истраживања анкетни упитник. Истраживање је изведено на узорку од 102 васпитача.

Четврто поглавље под насловом `` ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА `` обухвата опште податке о испитаницима као и усмерена питања за васпитаче у којима су табеларно и графички представљени и описани резултати добијени истраживањем.

Из постављеног циља и задатака истраживања проистичу и хипотезе истраживања.

Основна хипотеза истраживања је „Претпоставља се да деца лако овладавају појмовима живе природе“. На основу добијених резултата истраживања може се рећи да 98% васпитача истиче да одабир активности о појмовима живе средине бирају према интересовању деце, док свега 2% васпитача ради према сопственом нахођењу. Такође, када је реч о усвајању појмова живе природе, резултати указују да од појмова живе природе деца највише воле да истражују животињски свет и то истиче 85,3% испитаника, затим 9,8% истражују биљни свет и 4,9% истиче да деца воле да истражују човека. На основу добијеног одговора васпитача, може се рећи да деца самоиницијативно усвајају садржаје и појмове о живој природи, где се животињски свет издваја као најзаступљенија област живе природе која је деци најзанимљивија. Из свега наведеног основна хипотеза може бити потврдјена.

Када је реч о хипотези један „Претпоставља се да усвајање основних знања о живој природи код деце предшколског узраста представља темељ за даљи когнитивни развој“, резултати истраживања указују да 95,1% испитаника сматра да усвајање основних појмова о живој природи представља темељ за даљи когнитивни развој, док се свега 4,9% не слаже са овом тврдњом. На основу добијених резултата истраживања може се рећи да се хипотеза један потврђује.

Када је реч о хипотези два „Претпоставља се да васпитач користи различите изворе сазнања при упознавању деце предшколског узраста са појмовима живе природе”, од укупног броја испитиваног узорка, 70,6% испитаника истичу да као извор сазнања користе конкретне примере, затим 20,6% користи видео материјал, 8,8% илустрацију. Са друге стране када је реч о изворима сазнања које васпитачи користе у самој припреми активности при обради појмова о живој природи, 52% васпитача користи књиге и енциклопедије, 34,3% интернет литературу, 6,9% видео записе и 6,9% остало. На питање отвореног типа шта све подразумева испитаници су давали одговоре на основу самосталног исказа, односно као најчешћи одговори издвајају се: природни материјали, папир, песак, кора дрвета, земља, цвеће, лишће, књиге, сликовнице, рециклиране материјале, микроскопе, лупе, материјали из природе, дидактички материјали и слично. Из свега наведеног хипотеза два се може потврдити.

Када је реч о трећој хипотези „Претпоставља се да су деца активни учесници приликом активности везаним за упознавање са живом природом”, резултати истраживања указују да 45,1% деце показује честу самоиницијативу за обраду различитих садржаја живе природе. Са друге стране, 40,2% деце тражи додатне садржаје од онога што им је понуђено, односно додатно упознавање и проширивање знања. Све ово указује да деца самоиницијативно постају активни учесници у активностима за упознавање са живом природом, што ће значити да се хипотеза три може потврдити.

Са друге стране 58,8% испитаника истиче да су родитељи повремени учесници у реализацији пројектних активности и живој природи, затим 19,6% често, 12,7% ретко, 7,8% веома често и 1% никада. На основу добијених резултата можемо рећи да се хипотеза четири која гласи „Претпоставља се да су родитељи активни учесници у реализацији пројектних активности о живој природи” прихвата. Другим речима, иако је 58,8 % испитаника исказало да су родитељи повремени учесници у реализацији пројектних активности, са друге стране свега 1% да никада не учествује.

Рад садржи 22 слика, 2 табеле, 16 графикана и 1 прилог и поткрепљен је са 18 литературних навода.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА: *Рад је истраживачки (пројекат којим се решава практични проблем)*

Приликом израде мастер рада, кандидаткиња се водила нацртом пријаве теме. Рад садржи све захтеване елементе у теоријском и методолошком погледу.

У теоријском делу рада се описују Жива и нежива природа, Биљни свет, Животињски свет, Човек, Улога васпитача у упознавању деце са живом природом и Примери добре праксе- приказ пројекта.

У оквиру методолошког дела рада су представљени предмет, проблем, циљеви и задаци и хипотезе истраживања. Поред тога су представљене методе, технике, инструменти и варијабле и популација истраживања. Након наведеног је уследио приказ добијених резултата, интерпретација резултата и закључак.

Истраживање је спроведено у складу са постављеним циљевима и задацима док се методологија показала функционалном. Предмет и циљ истраживања су јасно дефинисани и коришћена је релевантна литература. У теоријском делу рада су обухваћени описи најважнијих појмова који су уско повезани са темом рада. Поступак дефинисања задатака и хипотеза као и обрада и анализа података су испраћени методолошком делу рада. Кандидаткиња је своје истраживање усмерила на утврђивање начина на који васпитачи најчешће упознају децу предшколског узраста са појмовима живе природе.

На тај начин је дошла до сазнања да деца самоиницијативно постају активни учесници у активностима за упознавање са живом природом. Са друге стране познато је да укљученост родитеља у различите пројектне активности, у великој мери може олакшати усвајање различите врсте садржаја. Другим речима, резултати студије указују да су родитељи активни учесници у активностима за упознавање са живом природом.

VI ЗАКЉУЧЦИ: *Оцена квалитета садржаја рада (оцена истраживања и резултата, квалитета понуђеног решења, закључака и др) и оцена писаног рада (квалитет написаног текста, вредност прилога и сл.).*

Мастер рад садржи све елементе захтеване у теоријском и методолошком погледу док је истраживање спроведено у складу са постављеним циљем. Циљеви истраживања су конкретно дефинисани што је омогућило добијање јасних резултата, и коришћена је релевантна литература.

Током писања мастер рада кандидаткиња је показала висок ниво познавања задатог проблема и стандарда писања мастер рада што је допринело квалитетној интерпретацији и приказу добијених резултата.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА: *Рад садржи све битне елементе и написан је у складу са насловом. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања*

Рад садржи све захтеване елементе у теоријском и методолошком погледу и написан је у складу са Нацртом мастер рада и Правилником о мастер раду ВШССОВ у Кикинди.

VIII ПРЕДЛОГ: На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже :

1. **Да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана;**
2. Да се мастер рад враћа кандидату на дораду (допуна или измена);
3. Да се мастер рад одбија

Потписи чланова Комисије:

1. _____

Др Никоleta Кукучка Стојановић, проф.

2. _____

Др Данијела Радловић Чубрило, проф.

3. _____

Др Ангела Месарош Живков, проф.